



Δρ Γρηγόρης Μακρίδης, Μαθηματικός  
Πρόεδρος Κυπριακής Μαθηματικής Εταιρείας (ΚΥ.Μ.Ε.)  
Πρόεδρος Ιδρύματος ΘΑΛΗΣ (THALES Foundation)  
Πρόεδρος Ευρωπαϊκού Συνδέσμου Συντονιστών ERASMUS (EAEC)

## **Παιδεία για τον Πλούτο και Πλούτος για την Παιδεία**

*Πως θα μπορούσαν να λειτουργούν τα σχολεία του μέλλοντος;  
....με όραμα και αισιοδοξία ....ίσως το καταφέρουμε σε 15-20 χρόνια από σήμερα...*

Ακόμη μια χρονιά μέσα από οικονομική κρίση αλλά ταυτόχρονα μια κληρονομιά φυσικού πλούτου που μας βρίσκει αισιόδοξους για αυτά που μπορούμε να κάνουμε στο μέλλον. Αν αυτή η χώρα θα είναι μεταξύ των πλουσιότερων χωρών του κόσμου λόγω του φυσικού αερίου και αν αυτό θα γίνει σε 10 ή 20 χρόνια από σήμερα, τότε έχουμε ευθύνη να προγραμματίσουμε από τώρα της ανάλογες μεταρρυθμίσεις οι οποίες θα αξιοποιήσουν τις νέες ικανότητες του κράτους και της κοινωνίας για να κάνει πράγματα που δεν μπορεί να κάνει σήμερα.

Μια σοφή κίνηση είναι να μελετήσουμε τι κάνουν σήμερα οι χώρες που έχουν τον πλούτο και την οικονομική άνεση για αυτό παίρνω ως παράδειγμα να σχολιάσω τους πιθανούς παράγοντες που προκάλεσαν το εκπαιδευτικό θαύμα της Φινλανδίας το οποίο βγήκε στην επιφάνεια εντελώς τυχαία, λόγω της επίδοσης τους στις διεθνείς εξετάσεις PISA από το 2001. Να σημειωθεί ότι η Φινλανδία κατατάχτηκε πρώτη στην ποιότητα Ζωής το 2011 από το περιοδικό NEWSWEEK .

Αναφέρω κάποια χαρακτηριστικά σε σχέση με το εκπαιδευτικό σύστημα:

1. Τα σχολεία στη Φινλανδία αναθέτουν λιγότερη κατοίκων εργασία στους μαθητές και εμπλέκουν τους μαθητές σε περισσότερη δημιουργική εργασία και δραστηριότητες.
2. Σχεδόν δεν έχει ιδιωτικά σχολεία και τα λίγα που υπάρχουν χρηματοδοτούνται από το κράτος 100% ώστε κανένας μαθητής να μην πληρώνει δίδακτρα. Δεν επιτρέπεται σε κανένα να χρεώσει δίδακτρα.
3. Δεν υπάρχουν τυποποιημένες εξετάσεις (standardized tests). Υπάρχει μια Εθνική εξέταση στο τέλος του Λυκείου.
4. Οι εκπαιδευτικοί εκπαιδεύονται πώς να χρησιμοποιούν εξατομικευμένες εξετάσεις για τους μαθητές τους τις οποίες να δημιουργούν οι ίδιοι. Όλοι οι μαθητές παίρνουν προσωπική έκθεση προόδου με ανάλυση από τον εκπαιδευτικό στο τέλος κάθε τετραμήνου. Αυτές οι εκθέσεις βασίζονται σε προσωπική εξατομικευμένη αξιολόγηση του μαθητή και προσωπική βαθμολογία (όχι ανταγωνιστική) από τον κάθε εκπαιδευτικό.
5. Περιοδικά το Υπουργείο Παιδείας της χώρας εξετάζει το επίπεδο της εκπαίδευσης της χώρας κάνοντας εξέταση σε μερικά μικρά δείγματα διαφόρων σχολείων.
6. Για όσον αφορά στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών δεν υπάρχει αυτή η λέξη στην Φινλανδία. Οι Φινλανδοί δηλώνουν: «Ευθύνη είναι κάτι που περισσεύει όταν αφαιρέσουμε την υπευθυνότητα».
7. Αυτό που είναι σημαντικό είναι το γεγονός ότι στη Φινλανδία, στους εκπαιδευτικούς και

στους διοικητικούς της εκπαίδευσης, έχει δοθεί κύρος και περηφάνια, καλός μισθός, και πολλή ευθύνη. Για να διορισθεί κανείς εκπαιδευτικός χρειάζεται να έχει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών και τα προγράμματα επιμόρφωσης επιλέγουν τους καλύτερους εκπαιδευτικούς με πάρα πολύ αυστηρά κριτήρια. Αν ένας εκπαιδευτικός είναι προβληματικός τότε είναι ευθύνη του διευθυντή του σχολείου να το προσέξει και να λύσει το πρόβλημα.

8. Όταν δύο σχολεία έχουν διαφορετική επιτυχία σε διαγωνισμούς οι Φιλανδοί αποφασίζουν να επισκεφτούν το καλύτερο σχολείο, να επικοινωνήσουν, να συζητήσουν για να μάθουν τι καλύτερο κάνουν για να το αντιγράψουν και να τον κάνουν και αυτοί.

9. Δεν υπάρχουν κατάλογοι κατάταξης σχολείων στη Φιλανδία, η κύρια κινητήρια δύναμη της εκπαιδευτικής πολιτικής δεν είναι ο ανταγωνισμός μεταξύ εκπαιδευτικών και σχολείων αλλά η συνεργασία.

10. Το να επιλέγεις σχολείο στη Φιλανδία δεν είναι προτεραιότητα. Φυσικά οι γονείς μπορούν να επιλέξουν σχολείο ΑΛΛΑ οι επιλογές είναι όλες οι ίδιες.

11. Και αυτό που θεωρείται συνταρακτικό είναι το γεγονός ότι όταν το Φιλανδικό σύστημα χρειαζόταν άμεσα μεταρρύθμιση ο στόχος δεν ήταν η υπεροχή αλλά η ισότητα.

Όταν όλα τα σχολεία πετύχουν την αριστεία τότε όλα θα προσπαθούν να συντηρούν την αριστεία και άρα ο στόχος είναι ισότητα και όχι το ένα να γίνει καλύτερο από το άλλο, διότι απλούστατα δεν θα υπάρχει καλύτερο.

12. Ίσες ευκαιρίες για όλους σε ποιότητα και μάθηση. Για αυτό η Φιλανδία προσφέρει σε όλους τους μαθητές στα ολόημερα σχολεία τους δωρεάν φαγητό, πρόσβαση σε δωρεάν ιατρική περίθαλψη, ψυχολογική υποστήριξη, ασφάλεια, καλό περιβάλλον και εξατομικευμένη καθοδήγηση.

Μπορούμε να δημιουργήσουμε μια γενιά που να σκέφτεται διαφορετικά από αυτό που σκεφτόμαστε εμείς σήμερα? Για να γίνει αυτό χρειάζονται τουλάχιστο 15-20 χρόνια, έτσι πρέπει να αρχίσουμε σήμερα να εργαζόμαστε για αυτό, ακριβώς όσα χρόνια θα χρειαστούν για να πλουτίσουμε από το φυσικό αέριο.

Χρειαζόμαστε σχεδιασμό, πλάνο δράσης, πλοήγηση, συνεργασία, διάλογο, στόχους και πολιτικές αποφάσεις με αξιόπιστη ηγεσία, διορατικότητα και όραμα με φιλόσοφους τεχνοκράτες. Η διαχείριση του πλούτου χρειάζεται παιδεία ώστε όταν τον έχουμε να μπορούμε να τον αξιοποιήσουμε σωστά.